

BESLUT

Datum
2012-08-29

Ärendenummer
432-2991-10

432-1823-12

L 2210

Christina Nilssons Släktförening
Att: Ordf. Marita Bengtsson
Tunnbindarevägen 4
352 50 VÄXJÖ

Förklaring om övergång till byggnadsminne enligt Kulturminneslagen avseende byggnadsminnet Christina Nilssons födelsehem Snugge inom fastigheten Sjöabol 1:5, Vederslövs socken, Växjö kommun, Kronobergs län.

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen Christina Nilssons födelsehem Snugge inom rubricerad fastighet för byggnadsminne.

Enligt 3 kap 2 § samma lag meddelar Länsstyrelsen följande skyddsföreskrifter.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

1. Byggnader inom fastigheten får inte rivas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Bostadshuset får invändigt inte byggas om eller förändras. Ingrepp får inte göras i stomme, ursprunglig planlösning eller äldre fast inredning.
3. Byggnader inom fastigheten skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras i samråd med Länsstyrelsen och med traditionella byggnadsmaterial och metoder så att byggnadernas kulturhistoriska värde inte minskar.
4. Skyddsområdet får inte ytterligare bebyggas utan Länsstyrelsens tillstånd och skall hållas i sådant skick att dess karaktär inte förvanskas.

2012-09-06 beslöt... Sk...
Kopia till If: BM-reg. An...
/jh

G:\SUE\KULTUR\BYGGNADSMINNEN\SNUGGE\SNUGGE BESLUT BM 2012-08-15 HV.DOC

Postadress	Gatuadress	Telefon	Telefax	E-post	Hemsida
351 86 VÄXJÖ	Kungsgatan 8	010-22 37 000	010-22 37 220	lansstyrelsen@g.lst.se	www.g.lst.se
Kontakt i detta ärende					
Heidi Vassi		010-22 37 488	010-22 37 220		

BESLUT

Datum
2012-08-29

Ärendenummer
432-2991-10
1523-12

5. Om det av särskilda skäl är nödvändigt att ändra byggnadsminnet i strid med skyddsföreskrifterna skall ansökan om tillstånd enligt 3 kap 14 § (KML) inges till Länsstyrelsen.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Ärendet har aktualiserats genom att Ni i en skrivelse till Riksantikvarieämbetet (RAÄ) den 20 juli 2009 ansökt om att Snugge skall byggnadsminnesförklaras. RAÄ har i ett yttrande den 1 september 2010 meddelat att Snugge redan är statligt skyddat enligt den föråldrade lagen (1942:354) om kulturhistoriskt märklig bebyggelse. År 1945 upptogs Snugge i förteckningen enligt 1942 års lag. Skyddsföreskrifterna omfattade bostadshusets och gårdshusets inre och yttre samt det tillhörande gårdsutrymmet som inte fick bebyggas eller på annat sätt förändras.

RAÄ väckte fråga om byggnadsminnesförklaring av Snugge enligt 1960 års nya lag om byggnadsminnen. Enligt övergångsbestämmelserna skulle RAÄ senast den 1 januari 1963 redovisa vilka byggnader som var förtecknade enligt 1942 års lag och som skulle vara byggnadsminnen även i framtiden.

1976 överlämnade RAÄ frågan om eventuellt byggnadsminne till Länsstyrelsen då Länsstyrelsen blev tillsynsmyndighet över byggnadsminnen. 1982 återlämnade Länsstyrelsen frågan till RAÄ. Anledningen var att Snugge, liksom hela godset Huseby bruk, 1979 testamentarades till staten, med Domänverket som förvaltare. Ett ev statligt byggnadsminne hanteras av RAÄ.

Huseby bruk blev statligt byggnadsminne 1993 med Statens Fastighetsverk som ny förvaltare. Inga torp och inte heller Snugge ingår i byggnadsminnets skyddsområde.

Regeringsrätten fattade den 5 december 1983 beslut om att förtecknade byggnader enligt 1942 års lag ägde giltighet tills Länsstyrelserna i landet fattat beslut om byggnadsminnen. Av den anledningen sände RAÄ en skrivelse till Länsstyrelserna både under 1984, 1996 och 2004 med anmodan till Länsstyrelserna att fatta beslut.

Länsstyrelsen yttrade sig till RAÄ 1998 och påtalade att Snugge, som förvaltas av staten, bör hanteras av RAÄ. Denna fråga har sedan dess inte avgjorts av RAÄ.

HISTORIK

Operasångerskan Christina Nilsson (1843-1921) var en av sin tids mest firade internationella storheter och kan i dagens mått mätt liknas vid en superstjärna. Hon var det yngsta barnet i en syskonskara om sju barn. Hon växte upp under knappa omständigheter och hennes liv och karriär har liknats vid en svensk askungesaga. I 50-års åldern drog hon sig tillbaka i sitt nya hem Villa Vik, strax utanför Växjö. Hon dog sedermera på Stadshotellet i Växjö och ligger begravd på Tegnérkyrkogården i ett mausoleum ritat av växjöarkitekten Paul Boberg.

Snugge var Christina Nilssons födelsehem, som hade tillhört släkten sedan 1781. Föräldrarna tvingades dock sälja gården till Huseby bruk p g a de knappa omständigheterna och familjen fick flytta till Lövhult. Detta var ett hårt slag för familjen. År 1867 när Christina blivit en firad sångerska kunde hon dock återköpa Snugge från den nya bruksägaren Joseph Stephens på Huseby bruk. Hennes mor och far flyttade åter tillbaka till Snugge men gick bort redan 1870 resp 1871. År 1927 gick gården ur släktens ägo och efter att ha tillhört ett par olika ägare såldes gården 1933 till Florence Stephens på Huseby bruk.

Snugge nyttjades därefter som arbetarbostad fram till 1954. Därefter stod huset tomt och förföll. Släktingar till Christina Nilsson tog initiativ till att bilda en släktförening 1971 och räddade därigenom huset undan förfall. Smålands museum bistod med omläggning av taket 1974 genom en arbetsmarknadsinsats. All övrig vård och möblering har ombesörjts av Släktföreningen liksom den visningsverksamhet som föreningen bedriver sedan 1978.

Snugge är beläget ca 15 km söder om Växjö och ägs idag av staten genom Statens fastighetsverk (SFV). Smålands museum arrenderade Snugge mellan åren 1972-1983. Gården förvaltas idag av Christina Nilssons släktförening genom ett arrendeavtal med SFV sedan 1982. Avtalet omfattar ett arrende på 50 år.

Bostadshuset är förmodligen uppfört under 1700-talet som en enkelstuga med storstuga, förstuga och kök. I storstugan finns en stor spis. Under 1810-talet byggdes huset om till en parstuga. En kammare tillkom liksom en övervåning med två kammare och mellanliggande svale. Inom fastigheten finns även en ladugård.

BESLUT
Datum
2012-08-29

Ärendenummer
432-2991-10
1313-12

MOTIVERING

Snugge är ett gott exempel på ett välbevarat mindre hemman i Småland. Gården har en särskilt intressant personhistorisk koppling till Christina Nilsson, som var en av Sveriges, och även internationellt sett, mest firade sångerskor genom tiderna. Snugge är hennes födelsehem och gården vårdas och förvaltas av Släktföreningen.

Snugge är sedan 1945 upptagen i förteckningen över kulturhistoriskt märkliga byggnader enligt 1942 års lag. Med anledning av att fastigheten ägs av staten borde Snugge i första hand förklaras som statligt byggnadsminne. Mot bakgrund av att frågan inte avgjorts av RAÄ och med anledning av de kulturhistoriska värden som Snugge besitter i ett regionalt perspektiv, bedömer Länsstyrelsen att byggnaden uppbär synnerligen märkliga kulturhistoriska värden och bör förklaras som byggnadsminne enligt Kulturminneslagen.

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Detta beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Kronobergs län inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet, se bilagda formulär 1.

I ärendets handläggning har förutom beslutande länsråd Lennart Johansson och föredragande länsantikvarie Heidi Vassi även länsjurist Anna Kämpe deltagit.

Lennart Johansson

Heidi Vassi

Delgivningsätt

Med delg kvitto

Bilaga

1. Kartkopia över fastighetens skyddsområde
2. Besvärshänvisning, formulär 1

Kopia för kännedom till

Inskrivningsmyndigheten, Lantmäteriet, Division Inskrivning, Box 35,
575 21 EKSJÖ

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM

Statens Fastighetsverk, Box 2263, 103 16 STOCKHOLM

Växjö kommun, Box 1222, 351 12 VÄXJÖ

Kulturparken Småland AB, Box 102, 351 12 VÄXJÖ

MVE/Martin Unell, VIC Natur

SUE/plan

SUE/kultur

